

Innst. 21 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endringer i reglement om Register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser

Til Stortinget

1. Innledning

Register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser har hjemmel i Stortingets forretningsorden (FO) § 74 og et eget reglement vedtatt av Stortinget. Stortingets presidentskap vil på bakgrunn av en gjennomgang av reglementet foreslå justeringer i §§ 7 og 9, samt foreslå en ny foreldelsesbestemmelse i § 14.

2. Bakgrunn

Presidentskapet viser til at reglement om Register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser ble vedtatt av Stortinget 18. desember 2008, og trådte i kraft 1. oktober 2009. Den tidligere frivillige registreringsordningen ble med dette gjort obligatorisk for stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter, jf. Innst. S. nr. 72 (2008–2009). Reglementet ble endret 20. mars 2011 i forbindelse med at registreringsplikten også ble gjort gjeldende for øvrige vararepresentanter fra 1. april samme år, jf. Innst. 226 S (2010–2011).

Formålet med registeret er å gi en samlet informasjon om stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser som har berettiget interesse for allmennheten, jf. reglementet § 1 første ledd. Presidentskapet viser til at registeret er en del av den etiske kvaliteten ved Stortinget og er en viktig faktor for å ivareta Stortingets og representantenes omdøm-

me. Åpenhet og transparens om representantenes tilknytning og binding til organisasjoner og næringsliv har stor betydning for tilliten til representantene. Registreringsplikten kan i seg selv bidra til bevisstgjøring og refleksjon hos den enkelte representant om sammenhengen mellom rollen som folkevalgt og egne private interesser.

Presidentskapet mener registeret gir en enkel, oversiktlig og lett tilgjengelig framstilling av relevante interesser. Dersom noen ønsker en nærmere utdyping av de registrerte opplysningene, kan dette finnes i andre offentlige kilder. Etter en gjennomgang av registerets reglement og erfaringene hittil har presidentskapet kommet til at registerets bestemmelser i det vesentlige kan beholdes uendret, men at det bør gjøres enkelte justeringer blant annet for å klargjøre registreringsplikten.

3. Forslag til endringer

3.1

Ifølge reglementet § 7 er følgende forhold registreringspliktige: «Navn på selskaper, organisasjoner, institusjoner eller enkeltpersoner som yter vedkommende representant økonomiske støtte, herunder materielle fordeler, sekretærbistand o.l., og som kommer i tillegg til de midler Stortinget eller vedkommende parti stiller til rådighet.»

Presidentskapet foreslår at henvisningen til «vedkommende parti» tas ut av bestemmelsen. Dette er særlig for å synliggjøre eventuelle ekstraytelser som en representant får fra eget parti som for eksempel fri bil, noe som kan ses på som en form for lønn. «Fri bil» er pr. i dag registrert som godtgjørelse for partiverv jf. § 2, men med den foreslåtte endringen av § 7 vil det klart framgå at en slik materiell ytelse fra eget parti er registreringspliktig. For øvrig kan det

tilføyes at hvis en representant mottar en jubileums-gave til en verdi av mer enn 2 000 kroner fra sitt parti, skal dette registreres i medhold av § 11. Da gir det bedre sammenheng i reglene dersom andre ytelser, som kan ha langt høyere verdi, også skal oppgis.

Presidentskapet fremmer forslag i samsvar med dette.

3.2

Registreringsplikten etter § 9 første punktum omfatter selskapsinteresser (aksjer, andeler mv.) som overskrider én prosent av selskapskapitalen, og som vedkommende selv eier.

Presidentskapet viser til at både Danmark og Sverige har en fast nedre beløpsgrense for når selskapsinteresser skal registreres. I Danmark er den nedre beløpsgrensen på 75 000 danske kroner, mens den i Sverige i inneværende år er på 88 000 svenske kroner (to ganger basisbeløpet etter sosialförsäkringsbalken). I Innst. S. nr. 72 (2008–2009) ble det vist til de danske og svenske ordningene, men det ble konkludert med at en verdigrense på én prosent av selskapskapitalen ville gi større fleksibilitet.

Presidentskapet mener at det vil kunne reises spørsmål ved om bestemmelsen i § 9 sikrer tilstrekkelig åpenhet i tilfeller hvor en representant eier aksjer i et børsnotert selskap. Selv om verdien av aksjene utgjør mindre enn én prosent av selskapskapitalen, og representanten ikke har noen innflytelse på forvaltningen av selskapet, vil det likevel kunne innvendes at det foreligger en tilknytning til selskapet som har offentlig interesse. For å synliggjøre interesser i børsnoterte selskaper mener presidentskapet at selskapsinteresser bør være registreringspliktige dersom verdien er større enn grunnbeløpet i folketrygden (1 G utgjør 82 122 kroner fra 1. mai 2012). 1 G synes å være en rimelig beløpsgrense blant annet på bakgrunn av nivået i våre naboland. For øvrig er grunnbeløpet årlig gjenstand for regulering, og er derfor en hensiktsmessig referanse. Nåværende krav om registrering av selskapsinteresser som overskrider én prosent av selskapskapitalen vil være aktuelt for øvrige selskaper og beholdes derfor som et alternativ. Selskapets navn skal oppgis, men ikke utbyttet av selskapsinteressene, jf. § 9 annet og tredje punktum.

Det andre vilkåret for registreringsplikt etter § 9 er at selskapsinteressen må eies av «vedkommende selv». Presidentskapet viser til at det ikke framgår direkte av ordlyd eller forarbeider at underliggende selskapsinteresser er registreringspliktige, og det har derfor vært stilt spørsmål ved om slike interesser skulle oppgis. Aksjeselskaper (AS) og allmennaksje-

selskaper (ASA) er egne rettssubjekter. Aksjer eller andeler som eies av slike selskaper er derfor formelt ikke noe «vedkommende selv eier». Presidentskapet er likevel av den oppfatning at det ut fra registerets formål også bør opplyses om underliggende selskapsinteresser. Det bør ikke være avgjørende for registreringsplikten hvordan virksomheten er organisert, hvis det i realiteten er i de underliggende selskaper at det foregår næringsvirksomhet. Men det kan ikke kreves en detaljert redegjørelse i flere ledd. For eksempel vil en henvisning til at et selskap investerer i aksjer, andre verdipapirer og/eller eiendom i andre selskaper være tilstrekkelig. Dersom allmennheten ønsker utfyllende opplysninger vil slike kunne innhentes i andre offentlige kilder.

Presidentskapet mener plikten til å oppgi underliggende selskapsinteresser bør framgå tydelig av ordlyden i § 9.

Presidentskapet fremmer forslag om endring av § 9 i tråd med ovennevnte.

3.3

§§ 10 og 11 inneholder bestemmelser om registreringsplikt for henholdsvis reiser/besøk til utlandet, og gaver eller annen økonomisk fordel som har tilknytning til vedkommende representants virke som sådan. Det er registrert slike opplysninger fra lang tid tilbake på representanter som har flere perioder bak seg på Stortinget. I motsetning til opplysninger om verv og andre forhold som er registrert i medhold av §§ 2-9, og som tas ut av det elektroniske registeret når forholdet er opphørt, jf. § 12 første ledd bokstav b), blir informasjonen om reiser og gaver værende i registeret så lenge representanten er registrert der.

Presidentskapet mener det bør innføres en foreldelsesfrist for registrerte opplysninger om reiser og gaver/økonomiske ytelser, slik at disse kan tas ut av det elektroniske registeret etter et visst tidsrom, når opplysningene ikke lenger kan antas å ha allmennhetens interesse. Også hensynet til å begrense registerets omfang taler for en slik foreldelsesfrist. Presidentskapet mener at foreldelse 10 år etter tidspunktet for reisen/ytelsen vil være passende.

Presidentskapet foreslår at foreldelsesbestemmelsen tas inn i reglementet som ny § 14. Gjeldende § 14, som omhandler opphør av registrerte opplysninger i det elektroniske registeret, blir § 15.

3.4

Presidentskapet foreslår at endringene trer i kraft straks.

Presidentskapets tilråding

Presidentskapet rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I reglement om Register for stortingsrepresentan-
tenes verv og økonomiske interesser gjøres følgende
endringer:

§ 7 skal lyde:

Navn på selskaper, organisasjoner, institusjoner
eller enkeltpersoner som yter vedkommende repre-
sentant økonomisk støtte, herunder materielle forde-
ler, sekretærbistand o.l., og som kommer i tillegg til
de *midler Stortinget* stiller til rådighet.

§ 9 første punktum skal lyde:

Selskapsinteresser (aksjer, andeler m.v.) som
overskrider én prosent av selskapskapitalen *eller*
grunnbeløpet i folketrygden (1 G), og som vedkom-
mende selv eier *enten direkte eller indirekte gjennom*
et annet selskap.

Ny § 14 skal lyde:

Opplysningene registrert i medhold av §§ 10 og
11 foreldes 10 år etter tidspunktet for reisen eller
ytelsen.

Gjeldende § 14 blir § 15.

II

Endringene trer i kraft straks.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 11. oktober 2012

Dag Terje Andersen

Øyvind Korsberg

Per-Kristian Foss

Marit Nybakk

Akhtar Chaudhry

Dagfinn Høybråten

